

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/36/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3512202420
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3512202420.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľky Ing. B. R., bytom N. S. XXX, zastúpenej AK H. s.r.o., so sídlom C., M. rad 5, proti odporcovi Ing. G. A. R., bytom E., U D. XXX, zastúpeného Mgr. E. N., advokátom so sídlom R., A. 2, o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 10. decembra 2013, č.k. 4P/54/2012-340 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku II., IV., V. p
o t v r d z u j e .

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania - trov právneho zastúpenia vo výške 262,01 eur na účet AK H. s.r.o., do troch dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa vo výroku I. konanie v časti sumy 200,- eur v dôsledku späťvzatia návrhu navrhovateľkou zastavil. Vo výroku II. uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 150,- eur mesačne s účinnosťou od 01.03.2012, ktorý príspevok na výživu je povinný platiť vždy do 15.dňa v mesiaci vopred. Vo výroku III. vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky zamietol. Vo výroku IV. zročný príspevok na výživu od 01.03.2012 do 30.11.2013 vo výške 3.150,- eur uložil odporcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50,- eur, spolu s bežným príspevkom na výživu s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Vo výroku V. rozhodol o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z vykonaného dokazovania mal za jednoznačne preukázané, že navrhovateľka nie je schopná sa sama živiť jednak z pohľadu jej veku a najmä zdravotného stavu. V konaní bolo preukázané, že od 30.08.2009 bol navrhovateľke spätne priznaný starobný dôchodok, ktorý je od 01.01.2012 vo výške 62,20 eur. Od 01.01.2013 poberá navrhovateľka starobný dôchodok vo výške 73,40 eur. Podľa vlastného vyjadrenia a jej čestného prehlásenia nepožiadala navrhovateľka o dôchodok z dôchodkového systému O. republiky, kde žila a pracovala spolu s odporcom do roku 2000, z dôvodu absencie medzinárodnej zmluvy Slovenskej republiky a O. ako aj z dôvodu, že do ghanského dôchodkového systému neodvádzala žiadne peniaze. K námietke odporcu, že zo sumy 34.000,- eur, ktoré nemusela, ale darovala svojmu synovi A., mohla primerane uspokojovať svoje potreby viac rokov, a tým by nebola odkázaná na príspevok od neho, súd uviedol, že tieto peniaze navrhovateľka použila na zabezpečenie svojej bytovej potreby, ktorá jej jednoznačne vyvstala, keď previedla spoluvlastnícky podiel k domu v E. po rozvedení manželstva na odporcu. Konštatoval, že rozvedený manžel, ktorý je vyplatený podielom z vyporiadania BSM z pôvodne spoločnej nehnuteľnosti, používa tento spravidla, najmä keď nemá možnosť iného bývania, na vyriešenie svojej bytovej otázky. V danom prípade ide o obdobnú situáciu. Pokiaľ by navrhovateľke syn neponúkol túto možnosť, musela by strechu nad hlavou

riešiť kúpou nehnuteľnosti, pričom cena za podiel 1/2 domu vzhľadom na ceny bytov na trhu s realitami v Bratislave aj širšom okolí tomuto nezodpovedala. Pokiaľ by navrhovateľka zvolila nájom bytu, výška nájmu a služieb spojených s užívaním bytu, by sa pohybovala okolo 350,- eur (údaj od právneho zástupcu odporcu), vystačila by jej suma 34.000,- Eur na obdobie cca 8 rokov, pričom na uspokojovanie ďalších životných potrieb ako je strava, lieky, oblečenie by jej musela stačiť suma jej dôchodku, z čoho je zrejmé, že by sa za krátko ocitla na hranici chudoby. Súd preto považoval rozhodnutie navrhovateľky darovať peniaze synovi a zabezpečiť si tak doživotné bývanie v dome svojej nevesty za správne a rozumné. Z toho dôvodu súd nepovažoval sumu 34.000,- eur za majetok navrhovateľky, z ktorého by si mala v budúcnosti uspokojovať svoje potreby a na námietky odporcu, že treba prihliadať aj na majetkové pomery navrhovateľky, neprihliadol. Ďalej sa zaoberal ďalším predpokladom pre priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela, ktorým je možnosť povinného prispievať na tento účel. Súd skúmal možnosti odporcu prispievať na výživu navrhovateľky s účinnosťou od podania návrhu t.j. od 01.03.2012. V tomto smere mal súd za preukázané, že odporca mal v roku 2012 priemerný mesačný čistý príjem z podnikateľskej činnosti vo výške 791,32 eur. Navyše bol už v tomto čase poberateľom starobného dôchodku okolo 420,- Eur (sumy prichádzajúce na jeho účet z holandského dôchodkového úradu nie sú rovnaké), takže jeho príjem sa pohyboval v priemere okolo 1.200,- eur mesačne. Odporca netvrdil ani nepreukazoval v konaní, že by bol jeho príjem za rok 2013 nižší, preto súd určil výšku príspevku na primeranú výživu navrhovateľky v rovnakej sume za rok 2012 aj 2013. Súd dospel k záveru, že odporcovi po úhrade súdom stanoveného príspevku zostane dostatok finančných prostriedkov na pokrytie nákladov spojených s užívaním a údržbou rodinného domu, ako aj ostatných životne dôležitých výdavkov. Súd skúmal opodstatnenosť výšky navrhovaného príspevku, pričom suma 400,- eur sa mu z hľadiska jeho účelu - zabezpečenie primeranej výživy bývalej manželky javila ako neopodstatnená, keď príspevok neslúži na vyrovnanie rozdielu životnej úrovne bývalých manželov. Preto nemožno navrhovateľke priznať príspevok v takej výške, aby boli pokryté všetky jej mesačné výdavky, ktoré vyčísliť na sumu 399,- eur, pričom v tejto sume nie sú zahrnuté náklady navrhovateľky spojené s bývaním. Z tohto súd usúdil a považoval za vysoko pravdepodobné, že navrhovateľka nebude mať s bývaním v rodinnom dome nevesty žiadne finančné výdavky, a to vzhľadom na uvedenú darovanú sumu, ako aj vzhľadom na dobré vzťahy navrhovateľky s rodinou. Súd potom považoval za primeranú výšku príspevku sumu 150,- Eur, ktorá bude navrhovateľke popri dôchodku pokrývať základné výdavky spojené so stravou, liekmi a oblečením. Rozhodne nemohol súd považovať výdavky na kaderníka, kávu s priateľmi a pod. za výdavky týkajúce sa primeranej výživy, na ktoré by mal rozvedený manžel - odporca prispievať. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 72, § 73 Zákona o rodine. Súd vzhľadom na finančné možnosti ako aj výšku nedoplatku na zročnom príspevku 3.150,- eur (od 01.03.2012 do 30.11.2013, t.j. za 21 mesiacov), povolil odporcovi tento splácať v mesačných splátkach po 50,- eur v zmysle ustanovenia § 160 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku, a to výroku II., IV., V., podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Navrhol ho zmeniť tak, že odvolací súd návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietne, resp. zruší a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že súd prvého neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonaním niektorých navrhnutých dôkazov, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nestotožnil sa s právnym záverom súdu prvého stupňa o použití peňažných prostriedkov vo výške 34.000 eur zo strany navrhovateľky, keď mal za to, že poskytnutie, resp. nesporné darovanie uvedenej sumy navrhovateľkou synovi A. B. nijako nesúviselo so zabezpečením bývania pre navrhovateľku. Poukázal na to, že syn navrhovateľky nie je vlastníkom ani spoluvlastníkom žiadnej z nehnuteľností, ktoré navrhovateľka užívala v čase po rozvode na bývanie, ako to vyplýva z LV č. XXX a XXX registrovaných na Správe katastra M. K. pre k.ú. N. S.. M. súp. č. XXX vo N. S., v ktorom bývala navrhovateľka pred dokončením nového domu súp. č. XXX taktiež vo N. S., sú výlučným vlastníctvom Ing. N. B., ktorá uzavrela s navrhovateľkou zmluvu o zriadení vecného bremena s právom navrhovateľky doživotného bývania a užívania. Z uvedeného teda vyplýva, že sumu 34.000 eur navrhovateľka poskytla darom inej osobe, než je vlastníkom domu, v ktorom býva. Ďalej spochybnil tvrdenie navrhovateľky o tom, že nepožiadala o dôchodok z dôchodkového systému O. republiky, kde žila a pracovala do roku 2000 z dôvodu absencie medzinárodnej zmluvy medzi Slovenskom a Ghanou, ako aj z dôvodu, že do Ghanského dôchodkového systému neodvádzala žiadne peniaze. Tvrdil, že navrhovateľka mala až do roku 2000 uzavretý pracovný pomer so štátnou firmou, ktorá za odporkyňu ako zamestnanca bola zo zákona povinná odvádzať odvody do dôchodkového systému Ghany v trvaní 19 rokov. Mal za to, že k požiadaniu o dôchodok nie je potrebná žiadna medzinárodná zmluva, dôchodkový systém Ghany je verejnoprávna inštitúcia, ktorá má svoju poštovú

aj mailovú adresu. Stačí iba požiadať túto inštitúciu o identifikačné číslo poistenej osoby, k čomu je potrebné predložiť rodný list a uvedená inštitúcia odošle informáciu o výške dôchodku a zabezpečí jeho vyplácanie. Takto to realizujú aj iné osoby pochádzajúce z iných štátov, ktoré boli v Ghane zamestnané a vznikol im nárok na dôchodok. V prípade akýchkoľvek nejasností v uvedenom smere, má navrhovateľka možnosť kontaktovať sa alebo vycestovať do Prahy, kde sídli Veľvyslanectvo Ghanskej republiky a cestou tohto zastupiteľského úradu požiadať o vyplácanie dôchodku. Nie je preto potrebné do Ghany cestovať tak, ako to tvrdí navrhovateľka. Ďalej namietal, že súd prvého stupňa okrem jeho dôchodku z Holandska vo výške 420 eur mesačne bral do úvahy aj jeho príjem z podnikateľskej činnosti, ktorý vyčíslil vo výške 791,32 eur mesačne. Ako podklad pre tento výpočet vzal súd do úvahy hospodársky výsledok spoločnosti G.-R. s.r.o. za rok 2012, avšak vôbec nebral do úvahy skutočnosť, že v roku 2010 predstavoval hospodársky výsledok spoločnosti zisk 650 eur a v roku 2011 vykázala uvedená spoločnosť stratu vo výške 1922 eur. Ďalej vytykal súdu prvého stupňa, že vôbec neprihliadal pri výpočte jeho príjmov na skutočnosť, že zisk spoločnosti nie je automaticky príjmom jedného spoločníka, keď každá obchodná spoločnosť potrebuje pre realizáciu obchodnej činnosti mať k dispozícii na účte potrebnú finančnú hotovosť na úhradu režijných nákladov, zálohových platieb a pre prípravu jednotlivých obchodných transakcií. Skutočnosť, že jeho obchodná spoločnosť vykázala za rok 2012 hospodársky výsledok - zisk 9495,84 eur, podľa jeho názoru ešte v žiadnom prípade neznamená, že všetky tieto prostriedky si previedol na svoj účet a disponoval tak mesačným príjmom 791,32 eur. Pravdou je, že tieto prostriedky zo spoločnosti nevyberal, nakoľko spoločnosť ich naďalej použila v rámci svojho finančného toku. Poukázal v súvislosti s jeho majetkovými pomermi i na výdavky, ktoré bol v roku 2013 nútený vynaložiť v súvislosti s údržbou a prevádzkou jeho rodinného domu v E.. Uviedol, že v uvedenom období vynaložil 12241,24 eur na výmenu strešnej krytiny, 3100 eur na zateplenie verandy za účelom zamedzenia úniku tepla, 834 eur na zakúpenie nového vykurovacieho kotla a 2500 eur na rekonštrukciu septiku. Ani tieto výdaje súd prvého stupňa nebral pri posudzovaní jeho možností a schopností prispievať navrhovateľke na jej výživu do úvahy. Pokiaľ sa týka skutočnosti, že vlastní pozemok na území Španielska, uviedol, že z tohto vlastníctva mu neplynú žiadne príjmy. Pokiaľ sa týka výroku o náhrade trov konania mal za to, že navrhovateľka bola vo väčšej časti neúspešná a preto súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí o trovách konania mal túto skutočnosť vziať do úvahy. V danom prípade súd rozhodoval o návrhu navrhovateľky vo výške 600 eur a až v rozsudku sa vyjadril, že konanie v časti 200 eur zastavuje. Následne priznal navrhovateľke príspevok na výživu vo výške 150 eur, čo predstavuje 25% z pôvodne požadovanej výšky príspevku na výživu. V doplnenom odvolaní (po uplynutí odvolacej lehoty) odporca uviedol, že sa mu podarilo získať z dôchodkového fondu Ghany informáciu, z ktorej vyplýva, že navrhovateľka bola ešte pod pôvodným menom z prvého manželstva registrovaná ako platca dôchodkového poistenia od 01.08.1980 do 31.05.1989 a následne od roku 1991 do roku 1996. Ďalšie roky sa mu nepodarilo zabezpečiť. Podľa informácie získanej od kompetentného pracovníka dôchodkového fondu Ghany v prípade, že poistenie trvá 20 rokov a viacej, vzniká poistenému nárok na pravidelný mesačný dôchodok a v prípade, že poistenie trvá menej ako 20 rokov, vzniká poistenému nárok na jednorazové vyplatenie dôchodku podľa počtu odpracovaných rokov. V prípade odpracovaných rokov navrhovateľky, by táto jednorazová dávka v prospech navrhovateľky predstavovala sumu od 7000 do 9000 eur, ktorej konkrétna výška by bola známa až potom, ako navrhovateľka požiada o jej výpočet a bude ustálený časový rozsah zamestnania navrhovateľky na území Ghany. Poukázal na to, že dôchodkový systém v Ghane je inštitúcia, ktorá má svoju adresu, poštovú i elektronickú, svoje telefonické spojenie a postačí, ak navrhovateľka oficiálne písomne požiada o výpočet a vyplatenie dávky dôchodkového zabezpečenia. Vyplatenie dôchodku v uvedenom rozsahu by pokrylo v plnom rozsahu sumu príspevku na výživu rozvedeného manžela 150 eur mesačne.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Pokiaľ sa týka spôsobu použitia finančných prostriedkov v hodnote 34.000 eur uviedla, že vlastníkom rodinného domu, v súvislosti s ktorým má zriadené vecné bremeno, je manželka navrhovateľkinho syna A. B., ktorý ako svedok v prvostupňovom konaní výslovne uviedol, že navrhovateľka v súčasnosti žije v rodinnom dome vo N. S. spolu s jeho rodinou. Uvedené finančné prostriedky boli použité na zabezpečenie vybudovania bytovej jednotky v rámci rodinného domu, ktorý je vo vlastníctve manželky jej syna, boli teda použité práve na vyriešenie bytovej otázky navrhovateľky, čo bolo potvrdené aj svedeckou výpoveďou syna navrhovateľky. Táto skutočnosť je ale zo strany odporcu spochybňovaná a popieraná len na základe jeho formálneho prístupu opomínajúceho preukázané fakty a rodinné prepojenie medzi navrhovateľkou a vlastníčkou predmetného rodinného domu. Okrem iného, navrhovateľka s pani Ing. N. B. uzatvorila zmluvu o zriadení vecného bremena,

predmetom ktorého je právo doživotného bývania pre navrhovateľky. Vyslovila presvedčenie, že jej postup spočívajúci v poskytnutí finančných prostriedkov jej synovi za účelom vybudovania samostatnej bytovej jednotky v rámci nového rodinného domu a uzatvorenie zmluvy o zriadení vecného bremena, je postupom správnym a smerujúcim k efektívnemu a účelnému riešeniu bytovej otázky navrhovateľky a nemôže byť pomaly považovaný za „mrhanie“, resp. „nehospodárne použitie“ finančných prostriedkov, ako sa to snaží vykresliť odporca. Pokiaľ sa týka jej prípadnej možnosti participovať na dôchodkovom poistení Ghanskej republiky uviedla, že medzi Slovenskou republikou a Ghanskou republikou neexistuje či už multilaterálna alebo bilaterálna medzinárodná zmluva, ktorá by upravovala reguláciu spolupráce predmetných dvoch subjektov medzinárodného práva v oblasti dôchodkových systémov, poprípade aj akceptáciu participácie na dôchodkových systémoch spomínaných krajín navzájom, ako je tomu v prípade Slovenskej republiky s inými krajinami. Tento záver vyplýva z informácii, ktoré jej boli poskytnuté zo strany sociálnej poisťovne, ako aj z faktu, že v rámci zbierky listín nie je uložené žiadne oznámenie, z ktorého by vyplývalo, že Slovenská republika uzatvorila medzinárodnú zmluvu, ktorá by regulovala aj otázku spolupráce medzi ňou a Ghanskou republikou v oblasti dôchodkového poistenia. Mala za to, že odporca sa v rámci svojho odvolania snaží zjednodušiť otázku nároku na dávku z dôchodkového systému Ghanskej republiky tým, že opakovane poukazuje, že dôchodkový systém Ghany je verejnoprávna inštitúcia, ktorá má svoju poštovú, ako aj e-mailovú adresu. Opomína však pritom brať do úvahy aj možnú administratívnu záťaž a otázky, ktoré vystávajú napríklad v súvislosti s tým, že je len málo pravdepodobné, že by zo strany príslušných ghanských úradov boli akékoľvek finančné prostriedky vyplatené na základe jednoduchého e-mailu, pri ktorom je otázne, kto ho posla a či osoba, ktorá je v ňom uvedená napríklad je ešte subjektom práva alebo nie. Preto sa z jej strany javí logické, že by ghanské úrady vyžadovali preukázanie, že je naozaj osobou, ktorá je oprávnená poberať dávku z dôchodkového poistenia, čo pravdepodobne nebude možné realizovať jednoducho cez mailovú komunikáciu, nakoľko takýto postup nie je napríklad možný vo svojej podstate ani v Slovenskej republike. Bola preto toho názoru, že na zistenie, či má alebo nemá nárok na dávku z Ghanského dôchodkového systému a jej prípadné vyplácanie by bola potrebná jej osobná návšteva príslušných inštitúcií priamo Ghanskej republiky. Spôsob argumentácie odporcu v súvislosti s Ghanským dôchodkovým systémom spočívajúci v poukazaní na údajných známych alebo priateľov, ktorí tiež pracovali v Ghanskej republike a vznikol im nárok na dôchodok však nezohľadňuje fakt, že nie je možné zovšeobecňovať postavenie každého cudzieho štátneho príslušníka v súvislosti s Ghanským dôchodkovým systémom, nakoľko pravdepodobne ani samotný odporca nemá presnú vedomosť o tom, ako je upravený vzťah medzi Ghanskou republikou a tým ktorým štátom, z ktorého pochádzajú jeho známi, ktorým vznikol nárok na dôchodok z Ghanského dôchodkového systému. Túto uvedenú argumentáciu odporcu v tejto súvislosti vníma ako účelovú. Navyiac, zo všetkých tak ústnych ako aj písomných vyjadrení odporcu je zrejme, že tento nikdy osobne nežiadal o priznanie dávky z dôchodkového systému Ghanskej republiky ako cudzí štátny príslušník a všetky ním tvrdené skutočnosti majú výlučne sprostredkovaný charakter. Za potrebné považovala uviesť, že počas procesu dokazovania preukázala svoju snahu získať informácie v súvislosti s jej prípadným nárokom na dôchodok Ghanskej republiky čestným vyhlásením, v rámci ktorého uviedla pre ňu smerodajné a relevantné dôkazy, na základe ktorých postupovala v súvislosti s prípadným nárokom na ghanský dôchodok tak, ako to bolo uvedené v danom konaní. Do pozornosti dala aj tú skutočnosť, že počas celého konania tiež tvrdila, že všetky relevantné podklady v súvislosti so zisťovaním oprávnenosti na dávku dôchodkového systému v Ghanskej republike má navyše k dispozícii len samotný odporca. Poukázala na to, že uvedené čestné vyhlásenie bolo zo strany súdu posúdené ako dôkazný prostriedok, ku ktorému sa mal možnosť odporca vyjadriť a v súvislosti s ktorým mohol navrhnúť vykonanie dokazovania, či už formou dopytovania sa Ghanského veľvyslanectva v Českej republike, alebo mohol predložiť podklady, ktoré predložil v spojitosti s doplnením odvolania, a to až do okamihu, kedy bol proces dokazovania v danom konaní ukončený. K tomuto kroku ale odporca nepristúpil, a preto podľa jej názoru sa javia tvrdenia, ktoré pôsobia ako návrhy na vykonanie dokazovania, alebo predkladanie nových dôkazov v rámci odvolacieho konania za neprípustné, nakoľko sa podľa jej názoru nejedná o žiaden z dôvodov podľa § 205a, ako ani podľa § 213 O.s.p. Odporca počas konania nenavrhol vykonať konkrétne dôkazy, ktoré by mohli preukazovať opak jej tvrdení, resp. ktoré by mali vyvrátiť jej čestné prehlásenie. To, že odporca navrhol vykonať neurčité a nešpecifikované dôkazy v súvislosti s jednou okolnosťou prípadu, podľa nej nepredstavuje dôvod na to, aby mohol v odvolacom konaní predkladať dôkazy, resp. navrhovať ich vykonanie. Vyslovila presvedčenie, že na podklady, na ktoré poukazuje odporca vo svojom doplnenom odvolaní by sa nemalo prihliadať, nakoľko v zmysle koncentračnej zásady tieto nepredložil a ani ich nenavrhol vykonať v procese dokazovania na súde prvého stupňa. Navyiac, dôkazné prostriedky vo forme vytlačených listín sú v anglickom jazyku, pričom odporca nepriložil ich slovenský preklad. Rovnako jej nie je zrejme, z akých zdrojov

pochádzajú listiny, ktoré predložil odporca a čo jednotlivé údaje v nich znamenajú, či sa vôbec tieto listiny týkajú navrhovateľky, nakoľko ako údaj o národnosti je uvedené „ghanian“, čo v preklade znamená „ghanská“, pričom odporkyňa bola a je slovenskej národnosti. Pokiaľ sa týka spoločnosti, v ktorej je odporca sám konateľom a zároveň jediným spoločníkom uviedla, že táto spoločnosť dosiahla za rok 2012 nezanedbateľný pozitívny hospodársky výsledok. Fakt, že tento zisk nebol zo strany spoločnosti vyplatený jedinému spoločníkovi uvádza odporca prvýkrát až v rámci jeho odvolania. Aplikujúc pohľad odporcu na chod spoločnosti a na spôsob naloženia so ziskom tvrdila, že by sa mohli dostať do situácie, že v akomkoľvek súdnom konaní, kde by sa preukazoval príjem osoby, ktorá podniká prostredníctvom jednoosobovej spoločnosti s určením obmedzeným, nedostali nikdy k reálnemu príjmu tejto osobe, nakoľko by mohli opakovane argumentovať, že spoločník musel zisk ponechať spoločnosti a používať ho na chod spoločnosti. Uviedla, že si uvedomuje, že odporca neprestal podnikáť v roku 2012 a že aj chod spoločnosti vyžaduje určité náklady, ale zároveň si aj uvedomuje, že relevantným ukazovateľom pre posúdenie príjmu je práve zisk spoločnosti G. - R. s.r.o. po zdanení za rozhodujúce obdobie, t.j. za rok 2012, pričom sa jedná o spoločnosť, kde o naložení so ziskom a jeho prípadným vyplatením rozhoduje de facto len a len samotný odporca. Čistý zisk predstavuje výslednú veličinu odzrkadľujúcu hospodársku činnosť spoločnosti za ten ktorý rok a z tohto údaje je preto potrebné vychádzať. Za pozoruhodné označila vyčíslené náklady odporcom v súvislosti s jeho rodinným domom na sumu cca 18600 eur, pričom jeho príjem v danom období predstavoval mesačne sumu 1211,32 eur (aj s prihliadnutím na údajne nevyplatený zisk), čiže celkovo sumu 14535,84 eur ročne, pričom odporcom boli jeho mesačné náklady odhadnuté na sumu cca 414 eur, čo ročne predstavuje sumu 4968 eur. S prihliadnutím na fakt, že odporca neuviedol, že by „žil na dlh“, sa jej javí otázne, z akých finančných prostriedkov pri mesačnom dôchodku 420 eur, keďže tvrdí, že zisk z jeho spoločnosti si nevyplatil, financoval ročné náklady vo výške 23500 eur. Mala za to, že odporcom tvrdené investície predstavujú investície jednorazového charakteru, ktoré bol odporca schopný uhradiť bez toho, aby získal cudzie finančné prostriedky vo forme úveru alebo pôžičky, pričom týmito investíciami došlo predovšetkým k zhodnoteniu majetku nachádzajúceho sa v jeho výlučnom vlastníctve, čím boli finančné prostriedky pretransformované do podoby obnovenia nehnuteľnosti, čiže v konečnom dôsledku z jeho strany došlo k transformácii formy jeho vlastníctva, ale jeho majetkové pomery sa nezmenili. Poukázala na to, že odporcovce možnosti a schopnosti, ako aj majetkové pomery sú na úplne inej úrovni, ako jej schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Na rozdiel od odporcu, ktorý je vlastníkom tak nehnuteľností v Slovenskej republike, ako aj v Španielsku a má príjem z dôchodkového systému Holandského kráľovstva a zároveň má príjem ako jediný spoločník a konateľ spoločnosti G.-R. s.r.o., nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, má minimálny dôchodok a navyše trpí zhoršeným zdravotným stavom determinovaným zradnou chorobou. Nestotožnila sa ani s názorom odporcu v súvislosti s rozhodnutím súdu o trovách konania. Mala za to, že súd prvého stupňa rozhodol o danej otázke vecne správne a v intenciách ust. § 146 ods. 2 O.s.p. Predovšetkým, podľa jej názoru je potrebné mať na zreteli, že v sume 200 eur súd konanie zastavil, pričom v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. pri zastavení konania nemá žiaden z účastníkov nárok na nahradenie trov konania. Súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z citovaného ustanovenia a rozhodol, že namiesto pomerného rozpočítavania trov konania, pri ktorom by v danom prípade pravdepodobne de facto došlo k „vynulovaniu nárokov“ obidvoch účastníkov, ani jednému z účastníkov nepriznal nárok na náhradu jeho trov konania. S takýmto postupom súdu sa v plnom rozsahu stotožnila. Uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 301,82 eur.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Keďže odporca je cudzí štátny občan (Holandské kráľovstvo), jedná sa v danej veci o vec s cudzím medzinárodným prvkom, odvolací súd preto v prvom rade skúmal, či je daná právomoc súdu Slovenskej republiky na konanie v tejto veci. Odvolací súd poukazuje na to, že pre skúmanie a určenie právomoci súdu príslušného členského štátu EÚ vo veci s cudzím prvkom je rozhodujúca právna úprava obsiahnutá v Nariadení Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti. Vyššie uvedené nariadenie o vyživovacej povinnosti možno aplikovať od 18.06.2011 na konania, ktoré sa začali po 18.06.2011. Konania o výživnom, ktoré sa začali pred týmto dátumom sa spravujú ustanoveniami nariadenia Brusel I.

Podľa Kapitoly I. článku 1 Nariadenia č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

Podľa Kapitoly II. článok 3 predmetného nariadenia v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:

a/ súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo

b/ súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo

c/ súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo

d/ súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec sa týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Pretože obaja účastníci majú pobyt na území Slovenskej republiky, je podľa článku 3 písm. a), b) predmetného nariadenia daná právomoc súdu Slovenskej republiky na konanie o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky.

Podľa článku 15 citovaného nariadenia, rozhodné právo vo veciach vyživovacej povinnosti sa v členských štátoch, ktoré sú viazané Haagskym protokolom o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23.11.2007 určuje podľa tohto protokolu.

Rozhodným právom pre toto konanie je podľa čl. 3 bod 1 Haagskeho protokolu právo slovenské, keď v zmysle uvedeného článku sa, pokiaľ nie je v tomto protokole ustanovené inak, vyživovacia povinnosť spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného. Navrhovateľka ako oprávnená osoba má obvyklý pobyt v Slovenskej republike, preto daná vec sa bude spravovať právnym poriadkom slovenským.

Odvolačný súd ďalej preskúmal námietky, ktoré boli v odvolaní odporcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Za daného stavu si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a v celom rozsahu na ne poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dodáva:

Súd prvého stupňa vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie v súlade s § 132 O.s.p., vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliadal na to, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. Súd prvého stupňa sa vysporiadal s námietkami odporcu uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili obranu v prevažnej miere už v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a odporca ani v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o určení príspevku na výživu navrhovateľky. Odvolačný súd v súlade s právnym záverom súdu prvého stupňa má za to, že navrhovateľka preukázala zákonný nárok na priznanie príspevku na výživu rozvedenej manželky, pretože jej jediným príjmom je starobný dôchodok vo výške 62,20 eur, resp. 73,40 eur. V danej veci ide teda o sumu, z ktorej navrhovateľka nebola a nie je schopná zabezpečiť si najnevyhnutnejšie životné potreby. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil aj námietku odporcu, že zo sumy 34.000 eur, ktoré nemusela, ale darovala svojmu synovi A. B., mohla navrhovateľka primerane uspokojovať svoje potreby viac rokov a tým by nebola odkázaná na príspevok od neho, keď uviedol, že tieto peniaze navrhovateľka použila na zabezpečenie svojej bytovej potreby, ktorá jej jednoznačne vyvstala, keď previedla spoluvlastnícky podiel k domu v E. po rozvedení manželstva na odporcu. Správne poukázal na to, že pokiaľ by navrhovateľke syn neponúkol túto možnosť, musela by si otázku bývania riešiť kúpou nehnuteľnosti. Pokiaľ odporca v odvolaní namieta, že navrhovateľka poskytla darom uvedené finančné prostriedky inej osobe, než vlastníčkovi domu, v ktorom býva, je

treba zdôrazniť, že vlastníkom rodinného domu, v súvislosti s ktorým má navrhovateľka zriadené vecné bremeno spočívajúce v doživotnom práve bývania, je manželka navrhovateľkinho syna A. B. a okrem toho navrhovateľka s Ing. N. B. uzatvorila zmluvu o zriadení vecného bremena, predmetom ktorého je právo doživotného bývania pre navrhovateľku. Týmto bolo potvrdené, že uvedené finančné prostriedky navrhovateľka použila práve na vyriešenie svojej bytovej otázky. Námieta odporcu uvádzaná v odvolaní v tomto smere nie je preto dôvodná. Pokiaľ sa týka ďalšej námietky odporcu uvádzanej v odvolaní, že navrhovateľka mala možnosť participovať na dôchodkovom poistení Ghanskej republiky a súd prvého stupňa v tomto smere nevykonal ním navrhované dôkazy, keď spochybnil počas konania pred súdom prvého stupňa tvrdenie navrhovateľky v súvislosti s jej nárokom na dôchodok z dôchodkového systému Ghanskej republiky, odvolací súd taktiež v súlade s názorom súdu prvého stupňa zdôrazňuje, že medzi Slovenskou republikou a Ghanskou republikou neexistuje medzinárodná zmluva, ktorá by upravovala reguláciu spolupráce týchto dvoch republík v oblasti dôchodkových systémov. Ghanské orgány práve pre absenciu medzinárodnej zmluvy so Slovenskou republikou nemajú ani povinnosť vybaviť prípadné dožiadanie zaslané slovenským súdom prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, nakoľko neexistuje právny základ pre takéto vybavenie. Súd prvého stupňa v tomto smere vyhodnotil ako dôkaz čestné prehlásenie navrhovateľky v súvislosti s jej prípadným nárokom na dôchodok z Ghanskej republiky, v rámci ktorého navrhovateľka uviedla dôvody, na základe ktorých postupovala s prípadným nárokom na ghanský dôchodok. Neobstojí ani námietka odporcu uvádzaná v odvolaní, že súd pri zisťovaní jeho možnosti a schopnosti prispievať navrhovateľke na výživu vo výške 150 eur mesačne bral do úvahy okrem jeho dôchodku z Holandska vo výške 420 eur mesačne aj jeho príjem z podnikateľskej činnosti, ktorý vyčíslil vo výške 791,32 eur mesačne, keď pre výpočet vzal do úvahy hospodársky výsledok jeho obchodnej spoločnosti za rok 2012. Relevantným ukazovateľom pre posúdenie príjmu odporcu je práve aj zisk zo spoločnosti G.-R. s.r.o. za rozhodujúce obdobie, t.j. za rok 2012, keď čistý zisk predstavuje výslednú veličinu odzrkadľujúcu hospodársku činnosť spoločnosti za ten ktorý rok a z tohto údaju je preto pri rozhodovaní potrebné vychádzať. Odporca v odvolaní ďalej poukázal na výdavky, ktoré bol nútený v roku 2013 vynaložiť v súvislosti s údržbou a prevádzkou rodinného domu v E. vo výške cca 18.675 eur. Táto okolnosť, podľa názoru odvolacieho súdu, nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Ak bol odporca schopný uhradiť tieto investície počas roku 2013 bez toho, aby získal finančné prostriedky vo forme úveru alebo pôžičky, je zrejmé, že odporca disponuje dostatkom finančných prostriedkov, je vlastníkom nehnuteľnosti (pozemku) v Španielsku o výmere 3324m², teda je v možnostiach a schopnostiach odporcu prispievať na výživu navrhovateľky v rozsahu 150 eur mesačne (na primeranú výživu). Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa o schopnostiach a možnostiach odporcu plniť si vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke v rozsahu 150 eur mesačne, ktorú dôsledne posúdil a vyhodnotil v kontexte s ostatnými relevantnými dôkazmi a zdôrazňuje, že odporcovi aj po zaplatení určeného príspevku zostane dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie vlastnej výživy. Predmetom preskúmania odvolacieho súdu bol ďalej výrok o náhrade trov konania. Súd prvého stupňa rozhodol o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z obsahu spisu bolo zistené, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala, aby odporcovi bola uložená povinnosť platiť jej počnúc dňom podania návrhu príspevok na výživu rozvedenej manželky mesačne sumu 600 eur. Na pojednávaní dňa 23.10.2012 navrhovateľka vzala návrh v časti výživného 200 eur späť, v dôsledku čoho súd prvého stupňa konanie v časti sumy 200 eur zastavil. Odporcovi uložil povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 150 eur mesačne s účinnosťou od 01.03.2012.

V zmysle § 146 ods. 2 O.s.p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. ak má účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Cit. ust. § 150 ods. 1 O.s.p. rovnako predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie. Znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešného účastníka nahradit' trovy konania úspešnému. Aplikácia daného ustanovenia musí zodpovedat' osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mat' vždy výnimočný charakter.

V danom prípade navrhovateľka nevezala návrh späť v časti sumy 200 eur pre správanie odporcu, preto podľa názoru odvolacieho súdu boli tak splnené podmienky pre aplikáciu ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. v dôsledku toho, že navrhovateľka späťvzatím návrhu procesne zavinila, že konanie sa muselo v tejto časti zastaviť, preto zásadne navrhovateľke vznikla povinnosť zaplatiť náhradu trov konania odporcovi. Navrhovateľka mala vo veci čiastočný úspech. Pri uplatnení sumy 400 eur (po späťvzatí návrhu) a priznaní sumy 150 eur, bol pomerne úspešný odporca, ktorému by prináležala náhrada trov konania vo výške 25% (navrhovateľka mala úspech v 37,5%, neúspech v 62,5%, pomerný úspech odporcu tak predstavuje 25%). Odvolací súd má však za to, že v danom prípade boli splnené podmienky pre výnimočnú aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O.s.p. na rozhodnutie o náhrade trov konania. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že v čase, keď bol podaný návrh a ani v súčasnosti navrhovateľka nebola schopná sa živiť vlastnými silami a schopnosťami. Navrhovateľka nevlastní žiaden majetok väčšej hodnoty, žiadne nehnuteľnosti, býva v rodinnom dome svojej nevesty. V súvislosti s výnimočnými okolnosťami daného prípadu nie je možné neprihliadnuť ani na osobné pomery navrhovateľky, ktorá je poberateľkou dôchodku vo výške 73,40 eur mesačne, má vážne zdravotné problémy, žije pod úrovňou životného minima a bez pomoci príbuzných si nedokáže zo svojho dôchodku zabezpečiť ani základné životné potreby. Odvolací súd bol toho názoru, že všetky vyššie uvedené okolnosti daného prípadu vo vzájomnom kontexte sú takými osobitnými okolnosťami, ktoré odôvodňujú výnimočné uplatnenie § 150 ods. 1 O.s.p. na rozhodnutie o náhrade trov konania, v dôsledku ktorého odporcovi náhrada trov konania nebude priznaná, hoci by mu inak podľa vyššie uvedeného v zásade prináležala. Odvolací súd má za to, že vzhľadom na vyššie špecifikované osobitné okolnosti prípadu, takéto rozhodnutie sa nemôže javiť ako neprímerane tvrdé voči odporcovi, naopak za daných okolností sa javí spravodlivým, aby si každý účastník trov, ktoré mu v predmetnom konaní vznikli, uhradil sám z vlastných prostriedkov.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku II., IV., V. podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej navrhovateľke odvolací súd priznal náhradu trov konania za 1 úkon právnej pomoci - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 10.03.2014 - 253,94 eur + 1x režijný paušál 8,04 eur, spolu 262,01 eur (§ 10 ods. 1, 3, § 13a ods. 1 písm. c), § 16 ods. 3 vyhl.č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení). Odvolací súd nepriznal právnej zástupkyňi navrhovateľky ňou uplatnenú sumu náhradu trov odvolacieho konania 301,82 eur, nakoľko hodnota sporu v danej veci bol 5-násobok ročného plnenia (§ 10 ods. 3 cit. vyhlášky), čo v danej veci predstavuje sumu 9000 eur (150x12x5), z ktorej hodnoty je odmena za jeden úkon vo výške 253,94 eur a nie 293,78 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.